

NOTAT

Resultater fra Københavnerbarometeret 2012

Dette notat gennemgår en række overordnede resultater fra Københavnerbarometeret 2012. Notatet er opdelt i følgende emner:

- o. Indledende bemærkninger
 - a. Skoletilfredshed
 - b. Mobning
 - c. Medbestemmelse
 - d. Undervisningsdifferentiering
 - e. Drengene i udskolingen
 - f. Sundhed
 - g. Vold i hjemmet
 - h. Anvendelsen af Københavnerbarometeret.
 - i. Om metoderne i undersøgelsen.

o. Indledende bemærkninger

Da BUU i november 2011 drøftede resultaterne fra Københavnerbarometeret 2011, indgik en bekymring for trivselen hos de elever, der tilhørte de mindste sproggrupper. Udvalget bad forvaltningen undersøge mulighederne for at samle sproggrupper. Forvaltningen har derfor bedt Konfuciusinstituttet på Copenhagen Business School udarbejde et survey blandt kinesiske forældre til skolesøgende børn i København for at afdække ønsker om et eventuelt kinesisk undervisningstilbud i den københavnske folkeskole. Ligeledes gennemfører forvaltningen fokussamtaler med dansksprogede forældre for at undersøge, om andre forældre kan have interesse i oprettelse af undervisning i kinesisk. I anden forbindelse udfører forvaltningen en analyse af kommunens modersmålsundervisning.

Københavnerbarometeret gennemførtes i foråret 2012 for femte år i træk blandt alle byens elever i 4.-9.klasse. Eleverne bruger én lektion

Sagsnr.
2012-62634

Dokumentnr.
2012-371020

Sagsbehandler
Nina Raaschou

Afdelingen for Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Direkte telefon
3366 4523

Mobil
2672 1689

E-mail
niraas@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009385000

www.kk.dk

på at besvare undersøgelsen. Undersøgelsen er på samme tid en trivselsundersøgelse og en brugerundersøgelse af elevernes oplevelse af skolens kvalitet. 82 % af eleverne har svaret, svarende til 13.603 elever.

Når man ser på resultatet i undersøgelsen for hele byen under et, altså for de mere end 13.000 besvarelser kan udsvingene år for år forekomme ubetydelige. I nogle tilfælde, fx ved omfanget af mobning, kan resultatet flytte sig flere procentpoint og dermed påpege en tydelig tendens, men i andre og mange tilfælde er den samlede bevægelse blot på et procentpoint. Da populationen er på mange tusinde elever, kan et procentpoints ændring dog dække over statistisk signifikante ændringer. Fx vil et procentpoints forbedring i mobning betyde, at 130 færre børn bliver plaget af disse overgreb.

Københavnbarometerets data kan danne afsæt for analyse af mindre grupper, som fx:

- Forskelle mellem skoler. Fx ligger forskellen på mobningsomfanget på skolerne på mellem 3 % og 24 %.
- Særlige gruppers oplevelse, hvad enten det er de store drenges eller små sproggruppers oplevelse. Fx har Københavnbarometerets fokus på de mindste sproggruppers trivsel vist særlige trivselsproblemer for disse grupper, en viden, som bl.a er blevet tilgængelig for skolens sundhedsplejersker.
- Udvikling over tid for den enkelte skole. Fx kan der for en skole ske markante forbedringer, set fra elevernes perspektiv, hvad angår hvor meget de lærer, selv har lyst til at lære, samt hvor spændende undervisningen er. Dette gælder fx Tagensbo Skole og Vibenshus Skole, på førstnævnte tillige med et stort fald i omfanget af mobning.
- Elevernes oplevelse knyttet til særlige indsatser, som fx udskolingsdynamoer eller indsatsen for undervisningsdifferentiering. Fx gælder det de tre første kommunale profilskoler (Sønderbro Skole, Randersgades Skole og Utterslev Skole), at eleverne i Københavnbarometeret udtrykker, at undervisningen er mere spændende end tidligere, og at de selv har mere lyst til at lære.

a. Glæde ved at gå i skole/tilfredshed

Det store flertal af eleverne er stadig glade for at gå i skole (de har svaret i den positive halvdel af skalaen, dvs. 4, 5 eller 6). Sådan har billedet været i alle de år, undersøgelsen er blevet lavet (2007-2012).

Skoletilfredshed 2011-2012

		År	
		2011	2012
Hvad synes du om at gå i skole for tiden?	1 - meget dårligt	2,7%	2,4%
	2	5,0%	4,3%
	3	15,3%	14,1%
	4	29,4%	28,8%
	5	31,9%	34,0%
	6 - meget godt	15,7%	16,3%

Der er tale om en lille fremgang fra 2011 på den måde, at der er lidt flere elever, som er meget glade for at gå i skole (altså svarer 4-5 eller 6), nemlig 79% over for 77% i 2011. Især blandt de ældste elever i 8.-9.klasse, hvor tilfredsheden normalt er lavest, er tilfredsheden øget fra 2011 til 2012 med 4 procentpoint på hvert af de to klassetrin. De store elevers større glæde ved at gå i skole kan have sammenhæng med den indsats, der iflg. Budget 2011 er iværksat for at øge kvaliteten af undervisningen i udskolingen.

Skoletilfredshed pr. klassetrin 2011-2012

		År			
		2011		2012	
		Hvad synes du om at gå i skole for tiden?		Hvad synes du om at gå i skole for tiden?	
		1-3	4-6	1-3	4-6
Klassetrin	4. kl.	17,7%	82,3%	17,2%	82,8%
	5. kl.	19,3%	80,7%	15,0%	85,0%
	6. kl.	21,1%	78,9%	19,4%	80,6%
	7. kl.	23,7%	76,3%	24,5%	75,5%
	8. kl.	28,1%	71,9%	24,1%	75,9%
	9. kl.	32,7%	67,3%	28,6%	71,4%

Når det gælder tosprogede/etsprogede, viser barometeret ligesom i 2011, at der er en meget større andel meget tilfredse tosprogede elever end meget tilfredse etsprogede elever (22 % versus 13 %).

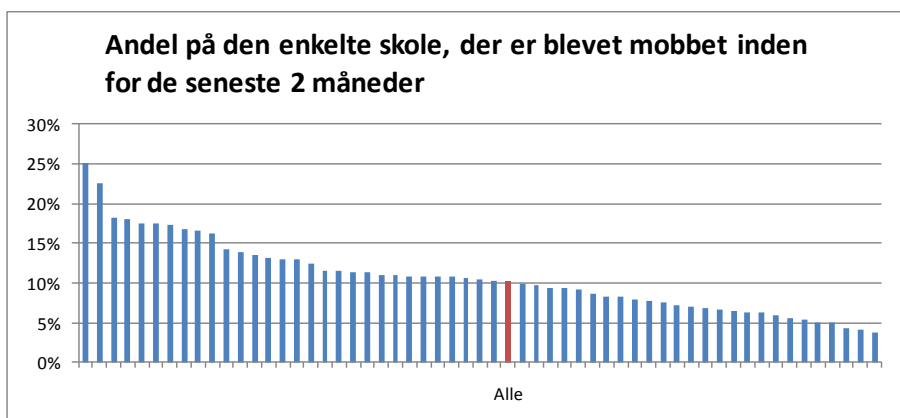
Der er lige så mange drenge, der er meget glade for at gå i skole, som der er piger, også på de ældste klassetrin. Lidt flere drenge end piger synes meget dårligt om at gå i skole.

b. Mobning

Den samlede mobbefrekvens for 2012 er faldet 1 procentpoint i f. t. 2011. 10 % af eleverne har i 2012 svaret ja til, at de er blevet mobbet af andre elever inden for de sidste 2 måneder, mens 90 % har svaret nej.

Er du blevet mobbet af nogen af de andre elever i skolen inden for de seneste 2 mdr.?	2008	2009	2010	2011	2012
Ja	16 %	11 %	11 %	11 %	10 %
Nej	84 %	89 %	89 %	89 %	90 %

Dermed fortsætter den positive linje, vi har set siden 2008, hvor stadig færre elever oplever mobning i de københavnske skoler, og København ligger her stadig bedre end landsgennemsnittet. Selvom den samlede udvikling således er glædelig, kan det samtidigt konstateres, at der er meget stor forskel på mobbefrekvensen fra skole til skole. Dette illustreres af figuren nedenfor, hvor hver streg repræsenterer mobbeprocenten på en københavnsk skole. Den røde streg viser gennemsnittet for alle københavnske skoler.

Samtidig med at der samlet set er færre elever, der bliver mobbet, er der også færre elever, der deltager i mobningen. I 2012 svarer 7 % ja til, at de har været med til at mobbe nogen i skolen inden for de sidste 2 måneder mod 8 % i 2011.

Selvom der således kan konstateres en positiv udvikling i begge ender så at sige – altså både i f. t. de elever, der er udsat for mobning og de elever, der deltager i mobningen – er der ikke tale om en klar opdeling i elever, der mobber og elever, der bliver mobbet. En del af de elever, der bliver mobbet, er selv med til at mobbe andre, som det fremgår af nedenstående tabel.

Mobning		
Er blevet mobbet og har mobbet andre	2,6%	15,1%
Er kun blevet mobbet	7,7%	
Har kun mobbet andre	4,9%	
Ingen af delene	84,9%	84,9%

Der er også lige som i 2011 en markant forskel på drenge og piger hvad angår at mobbe andre, idet der er dobbelt så mange drenge som

piger, der svarer, at de har været med til at mobbe nogen inden for de sidste 2 måneder.

Har du været med til at mobbe nogen i skolen inden for de sidste 2 mdr.?	Drenge	Piger	Alle
Ja	11 %	4 %	8 %
Nej	89 %	96 %	93 %

Samtidig er der flere tosprogede elever, der deltager i mobning end etsprogede. Alle disse resultater understreger, at mobningen ikke skal forhindres ud fra en individ-relateret indsats, hvor man specifikt går efter mobberen eller mobbeofret. I stedet skal der arbejdes med sociale relationer i hele klassen eller gruppen, da det ofte er negative mønstre, der afstedkommer mobning. Denne tilgang understøttes af det store nationale forskningsprojekt ”eXbus” (www.exbus.dk), hvor man peger på, at mobning er en kompleks størrelse og at det derfor er nødvendigt at anvende og udvikle begreber og analysetilgange, der favner kompleksitet og klassekultur.

Der er på baggrund af ovenstående stadig behov for at fastholde den indsats, der gøres – både centralt og lokalt – i forhold til at mindske mobningen, øge trivslen og forbedre undervisningsmiljøet på skolerne i København. Her tænkes bl.a. på, at mange skoler har elevmæglere, og alle skoler har AKT-vejledere. Alle almene folkeskoler har fra august 2012 ansat inklusionspædagoger, som også vil kunne deltage i arbejdet med at mindske mobningen.

Der er behov for at øge mulighederne for, at skolerne kan lære af hinanden og dele deres positive erfaringer med initiativer, der kan være medvirkende til at sænke mobningen. Skolerne kan via Redskabskassen efterspørge forvaltningens hjælp til fx at få kontakt til skoler, der er særligt gode til at nedbringe mobning. Der er fortsat fokus på mobning i resultatsamtalerne med de skoler, der har mest mobning.

c. Medbestemmelse

For alle de emner på medbestemmelsesområdet, hvor eleverne er blevet spurgt, kan der konstateres en lille fremgang i f. t. 2011. I skemaet herunder er opgjort, hvor mange procent af eleverne, der har svaret positivt på spørgsmålene om medbestemmelse (dvs. de har svaret 4, 5 eller 6 på skalaen)

Synes du, at du er nok med til at bestemme om...	4 – 5 - 6			
	2009	2010	2011	2012
Klasseværelsets indretning	47 %	50 %	48 %	51 %
Arbejdsmetoder	50 %	50 %	48 %	51 %
Undervisningens indhold	36 %	37 %	36 %	40 %

Eleverne bliver også spurgt om de synes, at elevrådet er nok medbestemmende i forhold til, hvad der sker på skolen. Her er der ikke sket store forskydninger i forhold til de sidste par år, men der kan konstateres en lille stigning blandt de elever, der svarer 4, 5 eller 6. Der er dog stadig ca. 1/3 af eleverne, der svarer ”ved ikke” – et fingerpeg om, at mange elever er usikre på, eller ikke hører nok om, hvad elevrådet på deres skole har indflydelse på. Landsdækkende undersøgelser viser også en tredjedel af eleverne, som ikke ved om elevrådet har nok indflydelse.

Synes du, at elevrådet er nok med til at bestemme på skolen?	4 - 5 - 6			
	2009	2010	2011	2012
1 - 3	38 %	37 %	34 %	31 %
4 - 6	31 %	35 %	33 %	36 %
Ved ikke	30 %	29 %	34 %	34 %

Der er kun mindre forskel mellem skolernes resultater på medbestemmelsesområdet. Selvom der generelt kan konstateres en lille fremgang i f. t. 2011 på medbestemmelsesområdet, er der stadig mange elever, der giver udtryk for, at de ikke mener, de har nok indflydelse i hverdagen. Mange skoler arbejder systematisk med elevdemokrati og har valgt det som indsatsområde i deres udviklingskontrakt. Derfor kan det virke nedslående, at eleverne ikke vurderer området højere. Dette kan skyldes mange ting, fx hvorvidt eleverne har den samme opfattelse af demokrati og medbestemmelse, som lærere og skole, hvordan der kommunikeres med eleverne om disse begreber og hvorvidt elevernes øgede bevidsthed om demokrati og medbestemmelse, medfører at de bliver mere kritiske i f. t. skolens hverdag. Netop fordi området er præget af forventningsafstemning mellem elever og lærere, er resultatet vanskeligt at fortolke. Forvaltningen understøtter efter behov skolernes indsats for at fremme indsatsen med at styrke og måle elevmedbestemmelse. Temaet vil bl.a blive taget op på en kommende inspirationskonference om udskoling, et område, hvor netop eleverne har medindflydelse i fokus.

d. Undervisningsdifferentiering

Undervisningsdifferentiering er et lovfæstet princip, der handler om at tilpasse undervisningen til de konkrete elevers forudsætninger og behov.

Det vil være optimalt, hvis eleverne oplever undervisningen som en smule krævende. Således har forvaltningen vurderet, at det at svare 4 på en skala på 1 til 6 på spørgsmålet om, hvor lette opgaverne i danskundervisningen er, kan tages som udtryk for at eleven får en vel tilpasset undervisning.

Hvor lette er de opgaver, som du får af din dansklærer i timerne?	Procent
1- Meget lette	5 %
2	12 %
3	27 %
4	39 %
5	14 %
6- meget svære	3 %

39 % af eleverne svarer 4. Men 17 % svarer henholdsvis 1-2 (meget lette) og 5-6 (meget svære). Dette kan tolkes som en bekræftelse af det forhold, at skolerne er bedst til midtergruppen, men mindre god til såvel de elever, der har størst brug for støtte som størst brug for udfordringer.

Elevernes egne oplevelser af, hvor meget de lærer kan også ses som en del af deres oplevelse af undervisningsdifferentiering og oplevelse af det faglige niveau.

Hvor meget lærer du i skolen?	
1-2 meget lidt	6 %
3-4	37 %
5-6 meget	57 %

Resultatet af, hvor meget eleverne oplever de lærer, og hvor svære opgaverne er, er identisk med resultatet fra 2011. Målet må være, at færre oplever opgaverne i yderpunkterne ”meget lette” eller ”meget svære”, og at andelen af eleverne, der oplever at lære meget, øges. Der er netop iværksat en kommunal indsats for bedre undervisningsdifferentiering, et tema, der bl.a var overskrift for Sommeruniversitetet 2012, og elevernes oplevelse af indsatsen kan bl.a følges i Københavnerbarometeret 2013.

e. Drengene i udskolingen

Hele 4 % flere elever på såvel 8. Som på 9.klassetrin er meget glade for at gå i skole, sammenholdt med 2011. Dette kan ses i sammenhæng med den indsats for bedre udskoling som blev politisk besluttet med vedtagelsen af budget 2011.

En del af denne indsats handlede om, at nogle skoler fik til opgave at være dynamo på udskolingsområdet. Der kan ud af Københavnerbarometeret læses en tendens til, at de store elever er blevet mere tilfredse med deres skole, efter skolen er blevet udskolingsdynamo. Dette gælder de to af de tre skoler, der er udskolingsdynamo i 2010 (den fjerde er først blevet dynamo august 2012). Forvaltningen vil indlede en dialog med område og skole hvad angår den tredje udskolingsdynamoskole med henblik på at drøfte indsatsens karakter.

Der eksisterer bredt en specifik bekymring for drenges motivation og faglige resultater. Skoler, politikere og forvaltning kan ud af de store drenges svar på spørgsmålet: ”Hvis du skulle bestemme, hvilke to ting skulle da ændres på din skole?” hente ideer til områder for forbedring. Her viser sig følgende fordeling [mellem de temaer](#) som drengenes ønsker i 7.-9. klasse til ændring af skolen relaterer til

- Undervisningen (20 %)
- Bedre mulig for fysisk aktivitet (16 %)
- Bygningerne (14 %)
- Undervisningsmidler (13 %)
- Toiletterne (13 %)
- Lærernes adfærd (9 %)
- Inventar (6 %)
- Andet (5 %)
- Elev- elevrelationer (4 %)

Eksempler på de store drenges udsagn om undervisningen:

”Bedre lærere til at forklare undervisningen”, ”Lærere der siger til os LAV lektier”, ”lærere som ikke er så hysteriske”, ”bestemme mere i undervisningen”, vores fysiklærer tager ikke hensyn til hvis folk ikke forstår det”, ”lektionerne kunne blive sjovere”, ”musik og hjemkundskab”, ”arbejde i grupper”, ”fagene, det er altid det samme”, ”det må godt være på andre kreative måder, så man lærer på andre måder”, ”måden vi lærer historie på, det er så kedeligt”, ”lærerne burde høre mere efter hvad eleverne har at byde på, og prøve og høre hvad de vil lave i undervisningerne, så de måske også bliver lidt mere sjove, men at man stadig lærer noget”, ”at lave ting vi interesser i”, ”der er også alt for mange syge timer helt uden undervisning og kraftig lærermangel”.

e. Sundhed.

Både andelen af elever, der svarer, at de bevæger sig mere end 60 minutter på en skoledag og andelen af de fysisk inaktive elever, der bevæger sig mindre end 30 minutter på en skoledag, er uforandret i f. t. 2011 – nemlig hhv. 27 og 20 %. Alle elever fra 4. til 9. klasse har svaret på dette spørgsmål, og det skal bemærkes, at 19 % har svaret ”Ved ikke” – flest i 4. klasse (30 %) – færrest i 9. klasse (11 %).

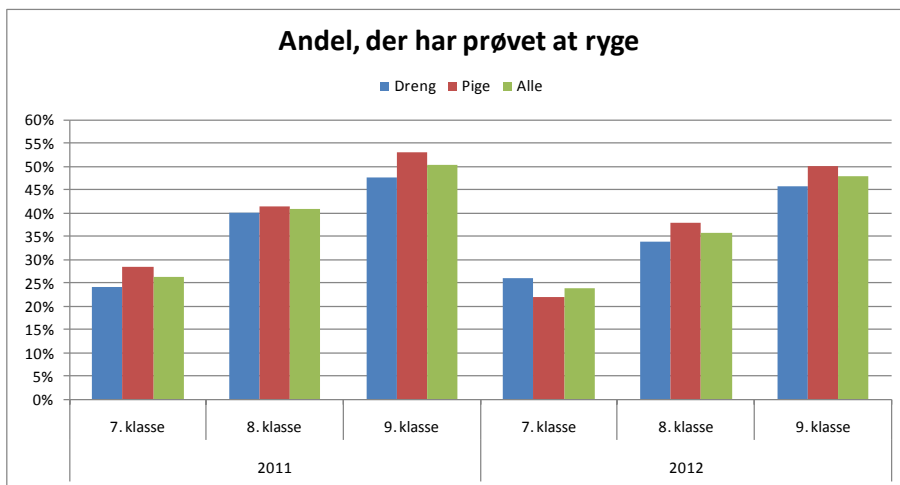
Bevægelse i skoletiden 2011-2012		
Hvor mange minutter tror du, at du i alt bevæger dig om dagen i skolen?	År	
	2011	2012
0-30 minutter	19,8%	19,0%
30-60 minutter	34,2%	35,2%
Mere end 60 minutter	27,2%	26,6%
Ved ikke	18,7%	19,1%

Hvis vi ser på den samlede fysiske aktivitet – også uden for skoletiden – svarer 25 % af eleverne i 7. – 9. klasse, at de har været fysisk aktive mindst 1 time dagligt alle ugens 7 dage. Det tilsvarende tal i 2011 var 23 % - altså en lille stigning i de elever i de ældste klasser, der lever op til Sundhedsstyrelsens anbefaling om 1 times fysisk aktivitet hver dag.

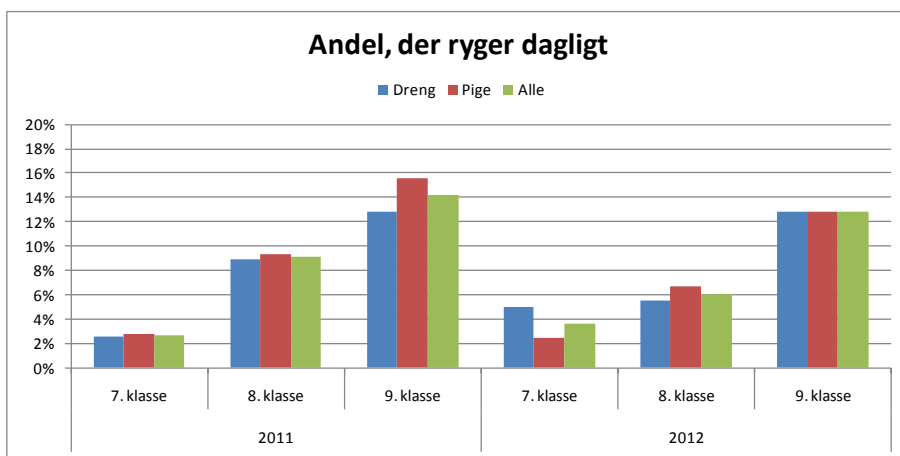
Der er rigtig mange skolebørn i København, der enten cykler eller går til skole. I alt 74 % svarer – ligesom i 2011 – at de cykler eller går hver dag eller næsten hver dag, 13 % et par gange om ugen, mens kun 13 % aldrig cykler eller går.

Den procentdel af eleverne, der selv vurderer deres helbred som godt, er den samme i 2012 som i 2011 - 85 % (de har svaret i den positive halvdel af skalaen 4, 5 eller 6).

På spørgsmålene om de unges sundhedsadfærd vedr. alkohol, rygning og hash kan vi konstatere en markant positiv udvikling i f. t. 2011. På spørgsmål om cigaretrykning er der samlet set sket et fald for elever, som har prøvet at ryge i 7. – 9. klasse – 35 % svarede ja i 2012 mod 38 % i 2011. Som det fremgår af tabellen herunder er det på alle klassetrin i 7. – 9. klasse, at der er færre elever, der har prøvet at ryge.

Ser vi på elever, der ryger dagligt, er det samlede antal faldet fra 2011 til 2012 – fra 8 % i 2011 til 7 % i 2012. Der er 4 % af eleverne i 7. klasse, der svarer, at de ryger hver dag (en lille stigning på 1 procentpoint) mens der i både 8. og 9. klasse er sket et fald i antallet af dagligrygere – i 9. klasse er andelen af piger, der ryger dagligt faldet fra 18 til 13 %.

Vedr. alkohol er der markant færre elever i 2012, der har svaret, at de har prøvet at drikke en hel genstand i f. t. 2011 (51 % i 2012 mod 55 % i 2011) – i 7. klasse er det 68 % i 2012 mod 60 % i 2011, der svarer, at de ikke har prøvet at drikke.

Har du nogensinde drukket en hel genstand - f.eks. en øl?								
	2011				2012			
	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle
Ja	40%	59%	70%	55%	32%	55%	70%	51%
Nej	60%	41%	30%	45%	68%	45%	30%	49%

På samme måde er der også en positiv udvikling i f. t. hvor meget eleverne drikker, når de drikker. Således svarer 72 % af eleverne i 7. – 9. klasse, at de ikke har drukket 5 eller flere genstande inden for den seneste måned. I 2011 var dette tal 70 %.

Tænk tilbage på den seneste måned. Hvor mange gange har du drukket mere end 5 genstande?								
	2011				2012			
	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle
6 eller flere gange	3%	6%	11%	6%	4%	5%	11%	6%
3-5 gange	2%	8%	12%	7%	2%	5%	13%	6%
2 gange	3%	7%	12%	7%	2%	7%	11%	7%
1 gang	6%	9%	13%	9%	4%	9%	14%	9%
Ingen / har aldrig drukket	86%	69%	51%	70%	87%	73%	51%	72%

Der er også færre elever, der har prøvet at ryge hash i 2012 end der var i 2011. 86 % svarer nej i 2012 mod 84 % i 2011.

Har du prøvet at ryge hash?								
	2011				2012			
	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle	7. kl.	8. kl.	9. kl.	Alle
Ja	7%	17%	25%	16%	7%	14%	25%	14%
Nej	93%	83%	75%	84%	93%	86%	75%	86%

Selvom der er en positiv udvikling på de nævnte områder, viser elevernes svar også, at der stadig er en lille gruppe af elever, der har en bekymrende sundhedsadfærd og dermed er særligt udsatte omkring deres senere sundhed.

f. Nyt spørgsmål: Vold i hjemmet.

I efteråret 2009 viste en undersøgelse udført for Københavns Kommune af LG Insight på 10 københavnske skoler og blandt 2765 skolebørn i 5.-9. klasse, at en stor gruppe børn oplevede eller havde oplevet vold i hjemmet: 19 % af børnene angav at have været udsat for vold, 14 % inden for det sidste år. 9 % af børnene svarede at de blev slået, hvis de gjorde noget, de ikke måtte. Børne- og Ungdomsudvalget fandt resultatet af undersøgelsen bekymrende. Udvalget bad forvaltningen iværksætte kurser for pædagoger og lærere samt afholde forældremøder på forskellige sprog om løsning af problemer i familien. Desuden ønskede udvalget, at Københavnerbarometeret fremadrettet skulle kortlægge omfanget af vold mod børn i hjemmet. I 2012 er kortlægningen sket ved i Københavnerbarometeret at stille følgende spørgsmål, hvortil en række svarmuligheder var knyttet: *Har du inden for det sidste år oplevet, at en voksen derhjemme har gjort noget, som står på listen nedenfor? Fx når I var uenige eller du havde gjort noget, du ikke måtte? Sæt kryds ved alle de ting, der er sket.*

Resultatet ses her

Har du inden for det sidste år oplevet, at en voksen derhjemme har gjort noget, som står på listen nedenfor? Fx når I var uenige eller du havde gjort noget, du ikke måtte? Sæt kryds ved alle de ting, der er sket (andele i procent)

	Alle	Drenge	Piger	4. kl.	8. kl.	Etsprogede	Tosprogede
Den voksne har ...							

..snakket med mig om det	51	48	54	51	52	57	43
..skældt mig ud	35	32	38	33	39	41	27
..sagt, at jeg ikke må bruge computer eller se tv	12	14	10	13	13	13	12
..sendt mig på mit værelse eller givet mig stuearrest	7	7	8	8	7	8	6
..råbt ad mig	18	17	19	16	22	21	13
..ikke talt til mig i flere dage	3	3	3	2	4	2	3
..truet mig	3	3	2	3	3	2	3
..skubbet og rusket mig	3	3	3	3	4	3	3
..slået eller sparket mig	2	2	1	2	2	1	2
..gjort noget andet voldsomt ved mig	2	2	1	2	2	1	2
Ingen af tingene er sket	36	39	34	36	36	31	45

Halvdelen af alle elever svarede, at den voksne har snakket med dem, og hver tredje, at den voksne har skældt ud. Omkring hver femte elev har oplevet, at den voksne har råbt ad sig.

Der er på samme tid flere etsprogede elever, som oplever, at de voksne snakker med dem om det de har gjort, men der er også markant flere etsprogede elever, der oplever at få skæld ud og blive råbt ad end tosprogede elever oplever.

Når det handler om brug af sanktioner, er der ikke forskel mellem to- og etsprogede og mellem aldersgrupper. Knap hver tiende af alle elever oplever, at den voksne har sagt, at barnet ikke måtte bruge computer eller se tv, mens 7 % har været ude for at blive sendt på værelset eller fået stuearrest. 3 % har oplevet, at den voksne ikke har talt til dem i flere dage, flest blandt de ældste elever.

176 elever, svarende til 1,3 %, har svaret, at den voksne har slået eller sparket dem¹. Ser man nærmere på de 176, viser det sig, at 77 elever samtidigt svarer² ja til, at en voksen derhjemme har ”skubbet og rusket”, ”truet mig”, eller ”gjort noget andet voldsomt ved mig”.

Der er tendens til, at flere elever i de ældste klasser er blevet slået eller sparket, og tager man mellemtrinnet under ét over for udskolingen, er forskellen statistisk signifikant.

¹ Tallet er egentlig 242. Men nærmere validering viser, at 66, især drenge også har skrevet, at der ”ingenting er sket”. Dette notattager derfor udgangspunkt i de validerede tal, altså de 176.

² Tallet 81 er valideret, dvs. ingen af disse elever samtidigt har svaret ”ingen af tingene er sket”.

**Andel, der er blevet slået eller sparket
derhjemme, på mellemtrinnet hhv. i
udskoling**

	Mellemtrin	Udskoling
Ikke slået/sparket	98,9%	98,4%
Slået/sparket	1,1%	1,6%

Andelen af tosprogede, som er blevet slået eller sparket er dobbelt så stor som andelen af etsprogede (1,8 % mod 1,0 %, forskellen er signifikant). Der er ingen signifikant forskel på, hvor mange piger og drenge, der er blevet slået eller sparket. Andelen på skolerne svinger mellem 0 og 4 %. På en del skoler er der dermed en eller to elever som har svaret ja til, at de er blevet slået eller sparket³.

Som det ses ovenfor, er der bemærkelsesværdig stor forskel på resultatet af undersøgelsen, der blev foretaget for kommunen i 2009, og resultatet i Københavnerbarometeret 2012. Når yderligere to undersøgelser inddrages, bliver billedet endnu mere broget. Det drejer sig her om en undersøgelse, som Statens Institut for Folkesundhed har lavet i 2008, samt en undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet 2010. De fire undersøgelsers resultater er her opstillet:

Statens Institut for Folkesundhed 2008	
Fokus	Trivsel, Seksuelle overgreb og vold
Antal Respondenter	4.000
Hvilke respondenter	Elever fra 9.klasse
Forældre har slået inden for de seneste 12 måneder	Drenge 3 %
Forældre har slået inden for de seneste 12 måneder	Piger 7 %
LG Insight 2009	
Fokus	Vold mod børn i hjemmet
Antal Respondenter	2.800
Hvilke respondenter	Elever 5.-9.klasse
Udsat for vold i år	14 %
Plejer at blive slået, når jeg har gjort noget, jeg ikke må- 5.klasse	7 %
Plejer at blive slået, når jeg har gjort noget, jeg ikke må- 8.klasse	12 %
Plejer at blive slået, når jeg har gjort noget, jeg ikke må- 9.klasse	7 %
Socialforskningsinstituttet 2010	
Fokus	Vold bredt, i en konfliktsituation, en konkret

³ Disse resultater for "slået eller sparket" omfatter stadig kun svarpersoner, som ikke samtidig har svaret "ingen af tingene er sket".

	handling
Antal Respondenter	1.042
Hvilke respondenter	8.klasses-elever
Udsat for vold fra forældrene indenfor de seneste 12 måneder	20 %
Udsat for vold fra forældrene mere end en gang indenfor de seneste 12 måneder	12 %

Københavnbarometeret 2012	
Fokus	Handling fra en voksen derhjemme, øvrige 50 spm trivsels-og brugerundersøgelse om skolens kvalitet
Antal Respondenter	13.603
Hvilke respondenter	Elever i 4.-9.klasse
Slået eller sparket indenfor det sidste år – alle	1,3 % (valideret)
Slået eller sparket indenfor det sidste år – 7. klasse	2 %
Slået eller sparket indenfor det sidste år – 8. klasse	2 %
Slået eller sparket indenfor det sidste år – 9. klasse	3 %

Forskellene mellem de to københavnske undersøgelser er for store til at kunne forklares med den indsats, som forvaltningen har iværksat siden den første undersøgelse. En del af forklaringen kan være metodiske forskelle: 2009-undersøgelsen havde udelukkende til formål at undersøge vold i hjemmet, mens 2012-undersøgelsen er en lille del af Københavnbarometeret. Dog ligger Københavnbarometerets tal tættere på undersøgelsen fra Institut for Folkesundheds resultater, en undersøgelse som havde fokus på trivsel, seksuelle overgreb og vold. Det meget lave tal i Københavnbarometeret antyder, at det kan være vanskeligt at sætte et så traumatiserende spørgsmål ind i en bruger/trivselsundersøgelse. Omvendt er det svært at forklare de markante udsving mellem fx 5, 8. og 9. klassetrin i LG Insights undersøgelse.

Det må sammenfattende konstateres, at det er vanskeligt at finde ud af, hvilke metoder der er mest hensigtsmæssige, når man vil opgøre omfanget af vold mod børn i hjemmet. Forvaltningen vil som konsekvens af disse usikkerheder konsultere en række eksperter for at komme nærmere på den mest hensigtsmæssige metode til kortlægning. Det drejer sig dels om statistikere, dels om kriminologer og sociologer, som har foretaget de øvrige undersøgelser.

Desuden vil forvaltningen indlede et samarbejde med Socialforvaltningen, som fra 2013 implementerer et it-system, som kan kortlægge, hvor underretninger kommer fra og hvad baggrunden for dem er.

h. Anvendelsen af Københavnerbarometeret

- a. Politisk og administrativt kan undersøgelsens resultater bruges til at se behovet for nye indsatser og måle effekten af allerede iværksatte indsatser (fx udskolingselevers motivation i forhold til oprettelse af udskolingsdynamoer og iværksættelse af samarbejde mellem skole og erhverv) samt afdække forekomsten af enkeltskoler, hvor elevernes oplevelser giver anledning til opmærksomhed eller til særlige ledelsesmæssige indsatser.
- b. Den enkelte skole. En drøftelse på lærerværelset, i elevrådet eller skolebestyrelsen af skolens elevers oplevelser kan give anledning til fælles refleksion over, hvor der er mulighed for forbedringer. Desuden kan elevernes oplevelser som udtrykt gennem barometeret, som fast rutine indarbejdes i skolens rutiner, fx som forberedelse før afholdelse af regelmæssige klassekonferencer eller klassetrinmøder. Forvaltningens arbejdsgruppe bag Barometeret har gode erfaringer med at tilbyde sig som sparringspartner for skolerne i denne proces. Bilag xx til BUU mødet 21.november 2012 viser, hvordan Sortedamskolen har nyttiggjort Københavnerbarometeret.
- c. Den ledelsesmæssige dialog mellem områdechef og skoleleder. En stor del af besvarelsene indgår i kvalitetsrapporten og bliver som sådan til genstand for fremadrettede drøftelser mellem skoleledelse og område.
- d. Øvrige forvaltninger. Andre forvaltninger kan få belyst temaer og følger op på forskellige områder ud fra undersøgelsen: Kultur- og Fritidsforvaltningen placerer sine feriecamps tæt på de skoler, hvor eleverne giver udtryk for at deltage mindst i fritidsaktiviteter, Sundhedsforvaltningen monitorerer børn og unges sundhed og følger op på sundhedspolitikken ud fra udvalgte spørgsmål i Københavnerbarometeret, og Socialforvaltningen har brug for data til at kunne udarbejde det sociale barometer for kommunen. For nogle forvaltninger drejer det sig om et enkelt spørgsmål, mens det for Sundhedsforvaltningen drejer sig om mange spørgsmål. Bilag yy til BUUmødet 21.november 2012 viser kommunens sundhedsprofil, som er udarbejdet på baggrund af data fra Københavnerbarometeret.
- e. Undersøgelsen kan kortlægge omfanget af problemer, som ofte drøftes i den offentlige debat. Fx har nærmere analyse af elevernes svar vedr. mobning bekræftet teorien om, at mobning ikke er et individorienteret problem, men skal ses i sammenhæng med de sociale mønstre i gruppen/klassen. Omfanget af digital mobning er

et andet eksempel på dette, som således producerer ny viden til forskere og bidrager til nuancering af den offentlige debat.

- f. Forvaltningen vil genoptage en sparringsgruppe bestående af skoleledere, lærere og forældre, som har til opgave at udarbejde forslag til nyttiggørelse af barometeret. Sparringsgruppen bliver suppleret med en forsker og med repræsentanter fra Københavns Fælles Elevråd.
- g. Forvaltningen kan via Redskabskassen tilbyde de enkelte skoler kontakt til andre skoler, som med succes har iværksat indsatser på det område, som den pågældende skole har brug for at forbedre.
- h. Forvaltningen har i de sidste tre år tilbudt skolerne, at de kunne tilføje egne spørgsmål til Københavnerbarometeret, samt tilbudt hjælp til den konkrete formulering af skolens egne spørgsmål. Årligt fem skoler har benyttet sig af tilbuddet. Forvaltningen vil arbejde for, at flere skoler bliver opmærksomme på tilbuddet, ligesom grupper af skoler med samme kendetegn, fx profilskoler eller heldagsskoler vil kunne have gavn af at formulere spørgsmål, der er fælles for gruppen.

i. Metode i Københavnerbarometeret

På BUU- mødet 23.november 2011 rejste et medlem forespørgsel om metoden i Københavnerbarometeret, herunder kendetegn ved de elever, der ikke gennemfører hele undersøgelsen, og som derfor ikke regnes med i resultatet. Herunder følger redegørelsen.

Undersøgelsen beskæftiger sig med elevernes **oplevelser** på mange områder af skolehverdagen.

Undersøgelsen er i 2008-2012 hvert forår gennemført på alle almenskolerne i Københavns Kommune blandt eleverne i 4.-9.klasse. Specialskolerne har ikke skullet deltage. (Dog har to specialskoler på eget initiativ gennemført undersøgelsen). Skolerne har skullet sørge for, at undersøgelsen blev gennemført i løbet af en periode på to måneder. Undersøgelsen er gennemført elektronisk. Rent praktisk har klasselæreren foranlediget, at alle de elever, der var i skole den pågældende dag, har indtastet deres besvarelser. Lærerne har ikke efterfølgende skullet bruge tid på at sørge for, at de elever, der var syge eller fraværende, skulle besvare undersøgelsen. Dette for at belaste lærerne mindst muligt.

Da der en given skoledag altid være elever fraværende p. g. a. sygdom, vil svarprocenten aldrig kunne blive 100. I 2008 var svarprocenten 67 i 2009 75,5 i 2010 75,7 og i 2011 80 og i 2012 82.

Kun de elever, der har svaret på alle spørgsmål, er medregnet. Det vil sige, at den gruppe respondenter, der har påbegyndt besvarelse af

skemaet, men ikke har færdiggjort denne, ikke er repræsenteret. Den manglende færdiggørelse af besvarelsen kan have flere årsager, fx:

1. At eleven ikke er seriøs i besvarelsen.
2. At den samme elev har åbnet siden til besvarelse flere gange, men kun udfyldt den ene.
3. At en elev er startet på en besvarelse, men på grund af computerproblemer må starte forfra.
4. At f.eks. en skoleleder eller lærer starter besvarelsen for at se, hvordan skemaet ser ud i praksis, men ikke færdiggør besvarelsen.
5. At det er en reel besvarelse, som eleven blot ikke har haft tid til at færdiggøre.

De ufuldstændige besvarelser udgjorde i 2011 i alt 668 besvarelser, hvoraf de 146 kun har besvaret ét spørgsmål. 272 respondenter har svaret på minimum de første 20 spørgsmål (ud af 54), og disse svar kunne evt. tillægges en værdi. Frasorteringen er sket på baggrund af et ønske om højest mulig kvalitet i det samlede datamateriale. De resterende besvarelser kan muligvis udgøre et problem i forhold til undersøgelsens reliabilitet.

Vi har altså valgt at miste besvarelsestype 5 for at opnå højere kvalitet i det samlede datasæt. Det er muligt, at denne gruppe 5, hvis antal vi ikke kender, er blandt de mere sårbare og udsatte elever, hvilket selvfølgelig gør det beklageligt, at vi ikke kan sikre kvaliteten af denne besvarelse. Således har f.eks. 23 % af dem, der har besvaret spørgsmål om mobning, men ikke hele skemaet, svaret, at de bliver mobbet. Til sammenligning er byens samlede mobbeprocent i 2012 10.

Af hensyn til undersøgelsens reliabilitet indgår de ufuldstændige besvarelser ikke i den samlede opgørelse.